

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2021 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o zapłatę z powództwa A. B. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.:

- 1) umorzył postępowanie w zakresie roszczeń o zapłatę kwot 873,93 zł;
- 2) zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz A. B.:
  - a) kwotę 3.262,25 zł tytułem częściowego odszkodowania z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 października 2020 r. do dnia zapłaty;
  - b) odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane od kwoty 879 zł od dnia 20 października 2020 r. do dnia 22 listopada 2020 r.;
  - c) 2.317 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 917 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 3) oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Apelację od opisanego wyroku złożyła strona pozwana, zaskarżając go w części, to jest w zakresie pkt. 2 ppkt a)- co do kwoty 1 113,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 października 2020 roku do dnia zapłaty i w zakresie pkt. 2 ppkt c) – w całości, skarżonemu orzeczeniu zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewszzechstronną, fragmentaryczną i wybiórczą ocenę

dowodów poprzez:

- nienadanie znaczenia okoliczności, że poszkodowanemu zaoferowano możliwość naprawy uszkodzonego pojazdu po cenach wskazanych w kalkulacji naprawy, wraz z rabatem na części zamiennie w wysokości 20% oraz na materiały lakiernicze 40%, z czego poszkodowany winien był skorzystać, co powinno skutkować uznaniem, że poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody,

- błędną ocenę dowodu z dokumentów: porozumień pozwanej z dostawcami materiałów lakierniczych i części zamiennych dotyczących rabatów na ceny materiałów lakierniczych oraz części zamiennych i nienadanie znaczenia okoliczności, że poszkodowany miał możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego z rabatami, a rabat, o którym mowa w porozumieniach, naliczany jest od cen wskazanych w programie A., w którym to programie kalkulację naprawy wykonał również biegły sądowy,

- pominięcie przez Sąd, że powód realnie nie był zainteresowany wykonaniem naprawy powypadkowej pojazdu we współpracy z pozwaną,

- pominięcie okoliczności, że powód nie poinformował pozwanej o przyczynach, dla których nie chce skorzystać z naprawy we współpracy z pozwaną, co uniemożliwiło prawidłową likwidację szkody i przyczyniło się do zwiększenia jej rozmiarów;

b) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez dowolną i błędną ocenę opinii biegłego i pominięcie dokonanego wyliczenia wartości szkody w oparciu o

części zamiennie i materiał lakierniczy wraz z rabatami i przyjęcie, że oszacowanie hipotetycznych kosztów naprawy powinno odbyć się przy użyciu nowych części oryginalnych po cenach wynikających z kalkulacji oraz nieznana jest

cena detaliczna, od której naliczany jest rabat podczas gdy przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody mogło odbyć się po niższych cenach części i materiału lakierniczego, wynikających z rabatów, z których powinien skorzystać w ramach obowiązku minimalizacji szkody;

c) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez dowolną i błędną

ocenę dowodu z opinii biegłego to jest:

- pominięcie wniosków opinii, w której biegły wskazał, że koszt naprawy pojazdu na częściach nowych i oryginalnych z uwzględnieniem rabatów na części zamiennie w wysokości 20% oraz na materiały lakiernicze w wysokości 40% wskazanych przez stronę pozwaną wyniósłby brutto 8 601,39 zł – co powinno przemawiać za uznaniem przez Sąd za biegłym, że naprawa pojazdu na częściach nowych oryginalnych po pełnej cenie detalicznej jest ekonomicznie nieopłacalna i przez to niezasadna a powód może przywrócić stan poprzedni pojazdu za kwotę znacznie niższą,

- nielogiczne przyjęcie, że naprawa za kwotę 8 601,39 zł nie ma znaczenia, gdyż poszkodowany nie ma obowiązku nabywania części po kwocie wskazanej z rabatem w sytuacji, gdy Sąd za pomocą biegłego ustalał hipotetyczne koszty przywracające pojazd do stanu sprzed szkody, a kalkulacje biegłego obejmowały te same jakościowo części – a w konsekwencji pominięcie, że naprawa pojazdu za kwotę 8 601,39 zł również przywracała pojazd do stanu sprzed szkody przy współpracy poszkodowanego z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 354 § 2 k.c. i art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych,

Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, że poszkodowany współpracował z pozwanym w procesie likwidacji szkody oraz dopełnił ciężących na nim obowiązków, w szczególności polegających na zapobieżeniu zwiększeniu się szkody, co skutkowało nieuzasadnionym zwiększeniem rozmiaru szkody;

b) art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i w konsekwencji

nielogiczne, błędne przyjęcie za uzasadnione nadmiernych kosztów naprawy pojazdu, które mogły być znacznie ograniczone bez żadnego uszczerbku dla poszkodowanego, gdyby zdecydował się skorzystać z oferty pozwanej;

c) art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że

bez znaczenia dla sprawy jest możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego w promocyjnych cenach, skoro nie ma znaczenia fakt, czy poszkodowany naprawił pojazd, co sprowadza się do przyjęcia przez Sąd, że wybór sposobu naprawienia szkody dokonany przez poszkodowanego ma wpływ na wysokość odszkodowania, tj. kwoty pozwalającej na restytucję;

d) art. 361 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji:

- uznanie, że odszkodowanie z uwzględnieniem rabatowych cen części zamiennych i materiału lakierniczego nie stanowi pełnego odszkodowania, podczas gdy jest to kwota wystarczająca na pełne przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody i tym samym restytucję, a nadwyżka stanowi wzbogacenie poszkodowanego i nie pozostaje w związku ze szkodą,

- nieprawidłowe uznanie, że w granicach normalnego następstwa szkody mieszczą się koszty naprawy w kwocie znacznie wyższej, niż gwarantowane poszkodowanemu bez wpływu na zakres i jakość naprawy.

W konkluzji strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz o zasądzenie kosztów procesu, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od uprawomocnienia się orzeczenia, nadto o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu (art. 227 k.p.c.) nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazanie ustalenia za własne, dzieląc również ich ocenę jurydyczną, przeprowadzoną w zgodzie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c., co zarzut naruszenia przywołanej normy prawnej czyni chybionym.

Po pierwsze, trzeba wskazać, że dla skuteczności podniesionego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (zob. wyrok SA w Poznaniu z 21.05.2008 r., I ACa 953/07, LEX nr 466440). Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Skarżący na takie uchybienia nie wskazał.

Po drugie, formułując zarzut procesowy, w istocie skarżący nie tyle kwestionuje przeprowadzoną przez Sąd I instancji ocenę zgromadzonych dowodów i poczynione w jej następstwie ustalenia faktyczne, lecz nie akceptuje przyjętej interpretacji ujawnionych faktów w świetle norm prawa materialnego. Ostrze apelacji bowiem w istocie jest zwrócone przeciwko zapatrywaniu Sądu Rejonowego o braku po stronie poszkodowanego obowiązku skorzystania z usług wskazanych przez pozwanego zakładów naprawczych i uwzględnienia wskazywanych rabatów jako podstawy obniżenia odszkodowania.

Tymczasem kwestia wyliczenia wysokości odszkodowania z uwzględnieniem rabatów na części zamienne i materiały lakiernicze dyktowanych przez pozwanego a także możliwość wyboru zakładu spoza sieci napraw ubezpieczyciela, czy też nabycia części w tych zakładach przy wskazanych przez pozwanego rabatach nie ma związku z oceną dowodów, podlega ocenie wyłącznie w oparciu o przepisy prawa materialnego dotyczące m.in. minimalizacji szkody, współdziałania z ubezpieczycielem czy sposobu naprawienia szkody.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. także nie zasługuje na aprobatę, w sytuacji, gdy podnoszone przez skarżącego kwestie związane z przyjęciem w rozstrzygnięciu hipotetycznych kosztów naprawy, nieuwzględnieniu wniosków biegłego odnoszących się do kosztów naprawy pojazdu z rabatami stosowanymi w zakładach naprawczych związanych z pozwanym oraz wyliczonych z uwzględnieniem rabatów kosztów również nie mają związku z oceną dowodów i podlegają ocenie wyłącznie w oparciu o przepisy prawa materialnego.

Zarzuty naruszenia prawa materialnego w postaci art. 361 k.c. i art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 826 k.c. oraz art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. należy uznać za chybione.

Pozwany nie wykazał, aby zasądzona w pozwie kwota nie odzwierciedlała kosztów przywrócenia pojazdu do stanu pierwotnego. Odnośnie postulowanej przez skarżącego możliwości, a nawet obowiązku poszkodowanego naprawy

samochodu w sposób ekonomicznie opłacalny, czyli przy użyciu części po niższych cenach z proponowanymi rabatami, podkreślić trzeba, że nie wykazano jakości oferowanych poszkodowanemu materiałów lakierniczych w cenie z rabatem, nie wykazano też, czy umożliwiły efektywną naprawę pojazdu. Ponadto nie była znana detaliczna cena tych materiałów, obowiązująca w punkcie sprzedaży.

W przypadku wyboru naprawienia szkody poprzez świadczenie pieniężne, w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych ugruntowane jest stanowisko, według którego w wypadku częściowego uszkodzenia samochodu, odszkodowanie powinno stanowić równowartość kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego, przy czym naprawa samochodu i rzeczywiste poniesienie kosztów z tego tytułu nie jest warunkiem koniecznym dla dochodzenia odszkodowania (tak Sąd Najwyższy: w wyroku z 16 stycznia 2002 r., IV CKN 635/00 - publ. Lex nr 78370; w wyroku z 16 kwietnia 2002 r., V CKN 980/00 – publ. Lex nr 1171177; w wyroku z 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 - publ. Lex nr 55515).

W kontekście powyższego Sąd Odwoławczy nie widzi podstaw do uwzględnienia przy wyliczaniu kosztów naprawy pojazdu rabatów na części zamiennie w wysokości 20 % oraz na materiały lakiernicze w wysokości 40 % oferowanych w warsztatach związanych z pozwanym zakładem ubezpieczeń, jeśli pozwany nie wykazał jakości tych materiałów oraz ich cen wyjściowych w ramach złożonej oferty, umożliwiając ustalenie wysokości, po której poszkodowany mógł je nabyć. Należy bowiem zauważyć, iż rabat oznacza pewną zniżkę dla nabywcy od ustalonych standardowo cen towaru – nie jest więc ona równoznaczna z rzeczywistymi kosztami określonej usługi czy towaru i z tej przyczyny nie winna być uwzględniana w kosztorysie naprawy pojazdu, wobec czego brak jest podstaw do automatycznego obniżania cen części zamiennych i materiałów lakierniczych o wysokość rabatów proponowanych w warsztatach związanych z pozwanym zakładem ubezpieczeń. Odnotowania wymaga i to, że nawet w przypadku zakupu tych części od warsztatów oferujących ich sprzedaż z rabatem, należy uwzględnić choćby koszty ich dostawy. Uwzględnianie rabatów przy wyliczaniu wysokości kosztów naprawy pojazdu do stanu pierwotnego prowadziłoby do sztucznego i zaniżonego, oderwanego od zasad rynkowych, wyliczenia wysokości tych kosztów – naruszałoby więc zasadę pełnego odszkodowania. Odszkodowanie powinno być natomiast ustalone w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości na wolnym rynku, a nie w określonej, związanej z zakładem ubezpieczeń, grupie warsztatów. Jeżeli w procesie wyceny wysokości szkody przyjmuje się czynniki niewystępujące na rynku lub też występujące sporadycznie, to należy uznać, że nie jest to obiektywna wycena kosztów naprawy pojazdu. Tym samym ustalona przez Sąd I instancji kwota odszkodowania nie naruszała wymienionych przepisów.

Sąd I instancji nie dopuścił się też uchybień w stosowaniu przepisów art. 354 § 2 k.c. i art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przyjmując, iż obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem w wykonaniu zobowiązania i dążenie do minimalizacji szkody nie oznacza obowiązku nabycia części zamiennych i materiałów lakierniczych z uwzględnieniem rabatów w warsztatach wskazanych przez pozwanego. Niewątpliwie strony stosunku zobowiązaniowego wynikającego z odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela mają obowiązek współdziałania (art. 354 § 2 k.c.). W ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, co oznacza, iż np. nie powinien on świadomie lub przez niedbalstwo nabywać części potrzebnych do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu po zawyżonej cenie. W przedmiotowej sprawie wysokość odszkodowania została ustalona w oparciu o opinię biegłego, którego kosztorys opierał się na cenach części oryginalnych, a w przypadku ich braku na częściach zamiennych porównywalnej jakości pochodzących od alternatywnych dostawców wymienionych w opinii – uwzględniała więc wskazaną wyżej zasadę współdziałania z ubezpieczycielem i zasadę minimalizacji szkody, gdyż z pewnością nie zawyżała cen części niezbędnych do naprawy pojazdu. Poszkodowany nie ma obowiązku korzystania z usług warsztatów wskazanych przez zakład ubezpieczeń i nabywania w nich części zamiennych – jego obowiązkiem jest jedynie dbanie o to, aby ubezpieczyciel nie poniósł nadmiernych, zawyżonych kosztów naprawy pojazdu.

Przepis art. 354 k.c. określa, że wierzyciel nie może dowolnie żądać od dłużnika wykonania zobowiązania w sposób przez siebie określony. Obowiązki spoczywające na dłużniku nie mogą więc wykraczać poza te, które są określone treścią zobowiązania oraz jego celem społeczno-gospodarczym. Treść wskazanego przepisu reguluje więc nie tylko

sposób wykonania zobowiązania, ale także jego granice. Dłużnik każdorazowo zobowiązany jest więc do takiego zachowania, które odpowiada kryteriom wykonania zobowiązania w chwili jego wykonywania (vide: Komentarz do art. 354 k.c., red. Osajda 2017, wyd. 16/W. Borysiak, w: Legalis), a w przedmiotowej sprawie jest nimi dokonanie naprawy pojazdu w wybranym przez poszkodowanego warsztacie przy kosztach nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu. Odszkodowanie powinno być ustalone w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości (vide: uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11, opubl. Biuletyn SN 2012/4).

Z przedstawionych względów zarzut naruszenia powyższych przepisów należało uznać za niezasadny.

Wobec prawidłowości rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku oraz bezzasadności zarzutów sformułowanych w złożonym przez stronę pozwaną środka odwoławczym, apelacja podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z wynikającą z art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądzając od przegrywającego sprawę ubezpieczyciela koszty zastępstwa procesowego strony powodowej, obliczone w oparciu o § 10 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) na kwotę 135 zł.